

Nettverksfletteren

INTERVJU

RUNE SKOGHEIM

E-post: runeskogheim@hotmail.com

Flere fruktbare nettforum for leger blir ødelagt av råtne epler, men Inger Johanne Ravn leder et som lykkes. Noen har kalt henne «maktsyk», selv kan hun kalle seg «Årets allmennlege».

Alle foto: Iris Engen Skadal

– Det er mange unge kolleger rundt om i landet som har skrevet til meg og fortalt at de synes det var veldig vanskelig og ensomt å starte opp som fastlege, men som fikk ny motivasjon av å ha et nettverk med erfarne leger i ryggen, forteller Ravn ivrig.

Gjennom Facebook-gruppen Allmennlegeinitiativet har hun, til tross for enorme avstander, sakte bygd usynlige broer mellom fortvilte fastleger. Over snaufjell og granskog, brede fjorder, humpete fylkesveier og forlatte gårdstun har medlemmene kunnet hviske hverandre råd i øret og klappe hverandre på skulderen. Det er lenge siden isolasjon var et fysisk begrep, og nå har en yrkesgruppe som ikke alltid har vært like fremoverlent fått et kjærkomment spark bak. Foten tilhører en sjøspeider fra Snarøya.

Kaptein klok

Vi sitter på pauserommet på legekantoret i Dale i Sunnfjord, der siste pasient har tatt med seg blodtrykket sitt og gått.

– Hva er en sjøspeider egentlig?

– Da er du på sjøen om sommeren og vanlig speider resten av året. Jeg har årlig seilt

Oslo–Kristiansand tur-retur på to uker fra jeg var 10 til jeg var 17, «sluppetokt» som det het. Vi seilte i åpen båt, lærte å navigere etter kart og jeg var vel ikke mer enn 14 år da jeg ble kaptein med ansvar for 3–4 andre.

Inger Johanne Ravn

Født 1971. Gift, to barn

International Baccalaureate UWC Atlantic College, Wales, 1991

Cand.med. Københavns Universitet, 2001

Turnus på Bornholm, 2001–02

Oslo kommunale legevakt, Allmennseksjonen, 2002–04

Spesialisering i allmennmedisin, 2005–12

Spesialist i allmennmedisin, 2012

Distriktslæge i Aasiaat, Region Disko, Grønland, 2012/2013

Fastlege i Dale i Sunnfjord, fra 2015

– Har den tiden påvirket deg på noen måte senere?

– Sjøspeideren har i hvert fall satt spor i meg, jeg tror jeg ble veldig tøff og selvstendig av det. Å være ute på havet eller i skogen midt på natten, hugge tre med øks og fyre i vedovn alene ... Det ville vel vært ulovlig for barn i dag, humrer Ravn og rister litt på hodet.

Hun ante ikke at hun mange år senere skulle være både båtbygger og skipper for «MS Allmennlegeinitiativet», en farkost med stadig voksende mannskap og behov for en stø hånd på roret.

– Det kunne nok vært greit å være flere moderatorer i kommentarfeltet, men da må jeg samtidig delegerere bort medlemskontroll, og det er jeg veldig streng på. Gruppen er bare for fastleger, sier hun bestemt.

Eneveldet har foreløpig vært en effektiv strategi for å holde orden i rekkene. Erfaring har nemlig vist at også leger blir observert i ymse kommentarfelter med både faretruende temperaturøkning og endret mental status.

Ikke lenger ensomme øyer

Inger Johanne Ravn ble kåret til Årets allmennlege 2018 for arbeidet med Allmennlegeinitiativet, nominert av flere kolleger rundt om i landet. Spiren ble sådd da hun selv flyttet fra Danmark for å starte i allmennpraksis i Sunnfjord og umiddelbart kjente et stort behov for kolleger å rådføre seg med.

– Jeg var jo spesialist og syntes jeg var godt påkledd faglig for legejobben, men jeg skjønnte ikke noe av det norske takstsystemet, Nav-ordninger og så videre. Så i 2015 startet jeg en Facebook-gruppe der jeg la til noen venninner for å kunne stille spørsmål og utveksle erfaringer.

– Hva brukes gruppen til i dag?

– Nå er vi 3 700 fastleger der inne som kan spørre hverandre om alt mulig faglig, lufte frustrasjoner og debattere helsepolitiske spørsmål. Noen legger ut bilde av et utslett man er usikker på, noen spør om hvordan man skriver en vergemålsklæring og hvilken takst det har. De fleste får svar i løpet av to minutter.

Eksemplene er endeløse: Én lege ble alvorlig syk og manglet forsikringer, en annen hadde fått sin første klagesak. På Allmennlegeinitiativet finnes det alltid noen som har tråkket opp stien før deg. Slik har fastlegene sammen skapt et nettverk som gir dem både trygghet og tilhørighet.

– Det å plutselig oppleve at man har et så stort kollegium, selv om det er virtuelt, det er jo helt fantastisk! utbryter Ravn og slår ut med hendene.

Når ting tar fyr

Diskusjoner på internett kan også være krevende. Ikke sjelden blir fornuften stående igjen på perrongen mens følelsetoget dunderer forbi i en sky av damp.

– Har du måttet fjerne noen innlegg?

– Ja, det har jeg gjort.

– Hva slags innhold gjelder det?

– Det kan for eksempel gå på språkbruk, usakligheter eller personangrep. Ofte gir jeg en personlig advarsel der man får mulighet til å slette kommentaren selv før jeg gjør det. Andre ganger gir jeg offentlige tilbakemeldinger som «Hei! Oppfordrer til saklig debatt og god tone. Hilsen admin». Iblant har jeg også måttet stenge kommentarfeltet når saker har tatt en uheldig dreining og ikke kommer videre. Det gjelder særlig temaer som grenser til etikk og moral, som for eksempel omskjæring av gutter og såkalt «estetisk medisin».

Gruppelederen har gjort seg upopulær hos flere kverulanter. Hun har også opplevd å bli sjikanert og kalt «maktsyk», men hun tåler det godt og bruker nesten en ekstra arbeidsdag i uken på å overvåke aktiviteten i gruppen. Dagene i Dale flyr av gårde.

– Jeg er nok av dem som fra før bruker opp mot 60 timer i uken på jobben min. Det er mye, men det er mer enn selve tidsbruken som gjør at jeg nå er kjempebekymret for fremtiden til fastlegeordningen. Jeg er oppriktig redd for at faget vårt skal dø ut, innleder hun med en alvorlig mine.

Radbrekker Regjeringens kundeperspektiv

Ravn er en munter dame som snakker lett og ivrig om Allmennlegeinitiativet, men når vi kommer til fastlegekrisen senker det seg en mørk sky over henne der hun sitter med sommersandaler og bluse med ananaser på. Taletempoet er uforandret høyt, men tonen er en annen.

– Jeg må si at jeg ser helt rødt når alle de nye private aktørene som liksom skal «avlaste» fastlegene kommer på banen. «Doktor drop-in», «Kry» og andre sånne app-leger. Jeg er for teknologisk utvikling, men en av tingene jeg synes er aller viktigst i jobben min er å være portvokter. Da blir det så meningsløst at jeg skal bruke masse krutt på å forvalte fellesgodene og så kan pasientene bare få seg en MR på nærmeste gatehjørne eller

sykmelding fra en nettlege, forklarer hun frustrert.

Den trofaste tjeneren på legekantoret i Dale er svært kritisk til Regjeringens forståelse av fastlegeordningen. Hun er klar på at pasienter ikke kan behandles som *kunder* og at man som fastlege må kunne ta avgjørelser som er upopulære der og da.

- De nye aktørene undergraver jo hele velferdssystemet, og det kjenner jeg at jeg blir skikkelig sur av. Jeg er veldig streng på sykmeldinger og er stolt av at jeg bruker energi på å få folk til å være helt eller delvis i arbeid. Da er det utrolig tungt å se at strukturene rundt meg ikke støtter opp om den innsatsen. Iblant lurere jeg på om jeg er en utdøende rase ...

Kanininspirasjonen

Ravn er mildt sagt urolig over rekrutteringen til fastlegeyrket. Hun synes prosjektet ALIS-Vest (Allmennlege i spesialisering i Hordaland og Sogn og Fjordane) er spennende, men er opptatt av at fremtiden handler minst like mye om faglig som økonomisk trygghet.

- Mange av turnuslegene jeg har møtt, synes det skumleste med å være fastlege er at ansvaret virker overveldende. Jeg tror det handler mye om engstelsen for å gjøre feil og at man må romme den usikkerheten at man ikke bestandig vet hva som feiler pasientene. Da trenger vi bedre faglig oppfølging og veiledere som brenner for faget, sier hun.

For henne ble det drømmejobben. Men planen var ikke alltid å ende opp som lege.

- Jeg gikk på United World College i Wales og trodde jeg skulle bli ingeniør eller arkitekt, men da vi dissekerte kaniner i biologien ble jeg helt hekta på anatomi og ville plutselig heller bli kirurg. Det var ikke mamma så fornøyd med.

- Hvordan reagerte hun?

- Hun sa: «Du som er så flink i språk og samfunnsfag kunne blitt lærer og undervist på gymnaset, og så vil du kaste bort livet ditt på blod og gørr og oppkast og være oppe på natta?!»

Men den unge Ravn hadde foldet ut vingene. Hun manglet poeng for å komme inn på medisinstudiet i Norge og begynte å ta fag som privatist mens hun jobbet på Ullevål sykehus. På rengjøringsavdelingen.

– Hvordan opplevde du sykehuset fra den siden?

– Jeg jobbet to år i full stilling, det var nesten bare meg og tamilske menn. Det var interessant å ha en sånn type jobb og se hvordan de så på verden og verden så på dem. Noen leger holdt nesa ganske høyt, for å si det sånn.

Hun dro til slutt til Danmark for å studere og ble senere storfornøyd med spesialisingsløpet for allmennleger der, med rotasjoner i blant annet gynekologi og pediatri. Tilfeldigheter gjorde at hun og mannen hun møtte på studiet, plutselig en dag landet i hver sin kontorstol på legekontoret i ei lita vestlandsbygd.

Den beskjedne passasjerens skrekk

På vei hjem fra Helsehuset rusler vi innom butikken, der Ravn blir spøkefullt irettesatt av en innfødt som hører hun skal vise meg «det fineste stedet i Dale» før hun husker å kjøpe brus, glemmer å kjøpe boller og leder vei mot den ombygde tønnefabrikken ved kaia.

– Måkene i området var utrolig aggressive i vår, en stund måtte faktisk ungene gå med hjelm her ute. Men ellers trives guttene godt altså, de gikk fra dansk til daledialekt på én måned. De synes ofte jeg jobber for lenge, men når jeg kommer hjem, er de mye foran skjermene sine uansett, så jeg lurar iblant på hva de vil ha meg til. Men i kveld har de bestemt seg for å sove i hengekøye på garasjeloftet, forteller hun.

Ungene møter oss, innkasserer brusen og sukker oppgitt over bollebommerten mens mannen Jakob hilser på vei til joggetur. Familien bor fint til med storslagen utsikt over Dalsfjorden, rett ved Dalsfjordbrua, også kalt «brua til polet», siden Vinmonopolet ligger i nabokommunen. Hjemme kan Ravn gjøre det hun liker best: være samlet med familie og venner rundt et bord med god mat eller et brettspill. Aller helst akkompagnert av en god diskusjon.

– Jeg har alltid vært en ganske skravlete og sosial person, veldig lite sjenert. Mange ler av meg, men jeg er en sånn som gjerne vil snakke med fremmede på bussen. Det er lite tidstypisk, og jeg prøver jo å ha sosiale antenner hvis folk virker helt uinteresserte, men jeg synes det er trivelig selv i hvert fall, ler hun.

– Er det andre trekk som er typisk for deg?

– Tja, jeg føler selv jeg er både sterk og følsom, det tror jeg er en god kombinasjon. Jeg har alltid vært lettrørt og kan lett gråte av for eksempel triste filmer eller vakker musikk. Også er jeg litt fjern noen ganger. Når jeg jobber med Allmennlegeinitiativet for eksempel, går jeg nesten inn i meg selv og familien får knapt kontakt. Jeg er veldig glad i å ha litt alenetid iblant.

Inger Johanne Ravn er stolt over kolleganettverket hun har klart å flette på Facebook. Men som den samvittighetsfulle sjøspeideren hun er, skulle hun gjerne gjort mer:

– Jeg går rundt med litt dårlig samvittighet for at jeg ikke har vært ute med Leger uten

grenser, men nå begynner jeg å bli så gammel og bedagelig at jeg tror ikke jeg orker å sove i telt i noen krigssone altså ... hehe. Men jeg beundrer virkelig dem som gjør det!

Publisert: 12. november 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0718

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no